

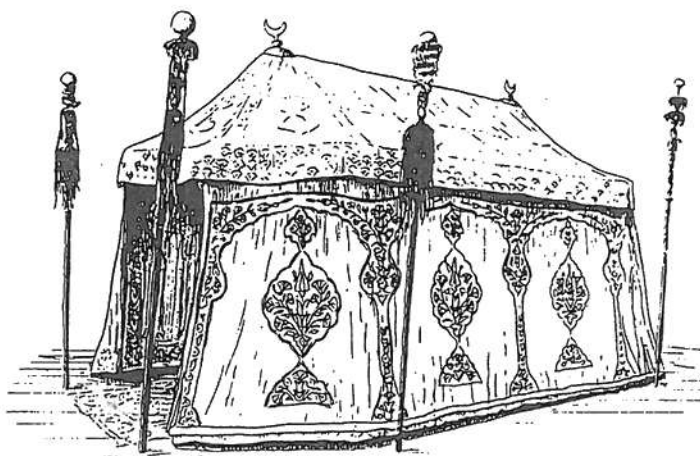
TÖRÖK SÁTOR

A Magyar Nemzeti Múzeum kiemelkedő értékű műtárgya a színpompás, gazdag rátétdíszes 17. századi török vászonsátor. Történetét csupán szájhagyomány őrizte meg. Állítólag Buda visszafoglalása után (1686) zsákmányként kapta Bádeni Lajos herceg, aki később II. Rákóczi Ferenc erdélyi fejedelemnek (1705-1711) ajándékozta. Ezt követően ismeretlen körülmények között visszatért Bécsbe, innen pedig 1927-ben Holitzer gyűjtőtől vásárlás útján került mai helyére.

Ez a hódoltság korából ismert társai között mind hazai, mind külföldi viszonylatban jeles török emlék a maga idején jelentős értékű tábori díszsátor volt.

Két földbe levert tartórúdon nyugvó háztetőszerűen kiszabott tetőrészből és két ferdén kialakított oldalrészéből áll. A tízoldalas sátor jelenlegi felállításában mintegy 6,5 x 4 m méretű. A bejáratát eredetileg fedő ponyva hiányzik. Felállításánál egymástól 325 cm-nyi távolságra levert tartórúdra feszítettek bőrrel szegett nyílásánál fogva a tetőrészt, amelyet alsó szegélyén körülfutó, függőlegesen hulló keskeny peremet varrtak, hogy az oldalrészek zsinórhurkos, orsós összekapcsolását eltakarják. A tetőrész alsó szintjéhez erős zsinórra kötött, fából esztergált orsógombokat erősítettek, amelyekre — az oldalrész felső szintjén — bőrlemez alátétbe varrt zsinórhurkok kapcsolódnak. Az oldalrész sarkait képező oszlo-

pos tagok között általában hét-nyolc zsinórhurkos felgombolást számoltunk meg. Az oldalrész elejét, a bejáratot szabadon hagyva, kivágták, csupán egy-egy 8 cm széles felső nyúlvány húzódik 90 cm hosszúságban két oldalról a középrészig, amelyeket a tetővel facsap és zsinórhurkok köt össze. Az oldalfalakat a sátor

sarkánál az aljukra varrt zsinórhurkokkal földbe vert cövekekhez feszítették ki.

A sátor anyaga kétrétegű. A zöld vászonalap vörös külső bevonatot erősít, amelynek színpompás rátéteit részben zöld, részben világosbarna vászonalapon alakították ki. A tetőn és a sátor oldalán körös-körül tizenkét, többkaréjú ívvel összekapcsolt rátétszlop ismétlődik, közöttük pedig egy-egy virágdíszes mező foglal helyet. A díszítmények általában természetből elcsont virágokat utánoznak, leegyszerűsített formában. Szegfűk, rózsák, tulipánok, leveles indák: a magyar népi díszítőművészetnek is kedveltjei jelennek itt meg gazdag színpompában.

A rátét díszítőrendszere: virág- vagy stilizált háromszögű edényalakból kinövő leveles ágakon háromszirmú szegfűk, öt-hatszirmú rózsák és tulipán szerű virágok ismétlődése. A virágok piros, fehér, világosbarna, zöld szírműak, a levelek viszont piros, fehér, világosbarna vagy kék színűek. A virágoszlopok közepén az alapszíntől élesen elütő színű köralakú rátét helyezkedik el.

A hunok, avarok, bolgártörökök jelentős sátorkulturát hoztak hazájukból. Források tanúsítják, hogy a honfoglaló magyarság is sátrakban lakott, maga a sátor szavunk is a csadir török szó honfoglalás előtti emléke. A középkorban számos oklevél említi a kunok nevezsátrait, később pedig az oszmán-török-

ség gyakorolt mély hatást sátorkulturánkra. A török birodalomban a sátorkészítő és sátorverő személyzet a hadsereg egyik legfontosabb testülete volt.

Kényelmük és díszítésük közkedvelté tette nálunk a török sátrakat, ezért a 15. századtól a 18. század közepéig gyakran szerepelnek összeírásainkban, hagyatéki leltárainkban. Az egyik 1610-es ilyen iratban „örög cifrás” (= nagy rátétdíszes) török sátorról olvasunk, tehát a Magyar Nemzeti Múzeumban őrzött emlékhöz hasonlóról. Az erdélyi

(Folytatás a következő oldalon!) ➡

(Folytatás a 7. oldalról)

fejedelmek, akiknek saját sátormentereik voltak, sátraik javarészt mégis Isztambulból szerezték be. Ide küldte követét, Toldalaghy Mihályt sátormenterekért Bethlen Gábor, I. Rákóczi György pedig sátormentereit, hogy részére sátrakat vásároljanak. Mikes Kelemen leveléből tudjuk, II. Rákóczi Ferenc Törökországban a savanyú forrásoknál és nyúl vadászaton kíséretével sátrakban lakott. Mikes tréfásan megjegyzi, hogy talán még a telet is sátor alatt tölthették volna, ha az esős idő be nem áll. 1718-ból és 1722-ből származó írásos szultáni rendeletek utasítják a sátorfelügyelőt, hogy az uralkodó raktárából adjon ki sátrakat Rákóczi és kísérete számára.

Az oszmán-törökök sátrai belső beosztásuk, terjedelmük és anyaguk szerint különböztek egymástól. Vörös színű sátor az uralkodón kívül csak magas méltóság viselőit illette meg. A sátor díszítése mellett elhelyezését is tulajdonosának rangja szabta meg. A legpompásabb — természetesen — a szultáné volt, és ezt is helyezték el a tábor leg szebb pontján. Az uralkodói kíséret sátrai mérete és pompája nem érte ugyan utól a szultánét, díszes külsejével, méretével azonban mégis kiemelkedett a többi közül.

A Magyar Nemzeti Múzeum dízsátrát a török körből ismert hasonlókkal összevetve, magasabb főméltóság, nagyobb közigazgatási terület bizonyára vezéri rangú kormányzója tulajdonának tekintjük.

Berendezésénél a 17. századi anatóliai szőnyegek legszebb példányait használtuk fel. A középen lévő — színes rátétdíszes bőrterítővel fedett — alacsony kerek asztal körül a földön török ülésben elhelyezkedve ékeztek. Az asztal mögötti réztál

Szulejmán szultán neve magyarországi helynevekben

Fekete Lajos akadémikus Hódoltságkori oszmánli-török helyneveink című, 1924-ben írt cikkében több olyan magyarországi helynevet is említ, amelyek Szulejmán szultán nevéhez kötődnek. A következőket írja:

„... nemcsak vezérek, pasák, hanem uralkodók neveivel kapcsolatosan is képződtek oszmánli-török helynevek. Törvényhozó Szulejmán szívével Szigetvár alatt kivették testéből s utolsó diadalának színhelyén temették el; fölője egy síremléket (türbe,) s ennek védelmére egy kisebb várat építettek. A kegyelet által búcsúhellyé avatott sírhalmot Sziget keresztény vértanújának dédunokája ugyan szétrombolta, de a mohamedán kormányhatalom és vallási buzgóság új templomot emelt a vértanúszultán sírja fölé. Az új türbe csak addig állt, míg a törökség magyarországi uralma; emléke azonban a helynévben fennmaradt. Lipszky-nél *Turbék* úgy szerepel, mint praedium c. Simighiensis s helyét ma is Turbéknak hívják. Ugyancsak Evlia (Evlia Cselebi /a szerkesztő/) írja, hogy Mohács közelében egy dombot *Hünkjār tepesinek* („felsége dombja, a szultán dombja,) neveznek, mert az 1526-i csata idején ott állott a szultán sátora. Kjātib Čelebi egy belgrádi *hünkjār tepesiről* tesz említést. Evlia Bécs közelében Schwechattól háromezer lépésnyire is ismer egy hasonló helynevet. Ott állott *qal3ā-otāy-i Sülejman han* („Szulejman khan sátora vára,), ahol a szultán és udvari népe Bécs ostroma idején tartózkodott. Lehet, hogy Evlia egy Esztergom-melletti magaslatot is ugyanezen okból nevez *Szülejman han tepesinek* („Szulejman khan dombja,). Az uralkodó vagy a vezér nevével függhet össze a lippai livának egy hasonló hangzású helyneve, továbbá az aradi náhijében fekvő *Otāy* („vezéri sátor, hadiszállás,) falu...”

(Fekete Lajos: Hódoltságkori oszmánli-török helyneveink. Századok, 1924, 616. oldal)

✍ Lekli Béla levéltáros

és kanna szertartásos mosakodás céljára szolgált, és az előírt fohászokat díszes imaszőnyegre borulva, berakott gyöngyházdíszes tartóra helyezett Koránból olvasták fel. A sátor háttérében húzódó keskeny kevert ülő és fekvő alkalmatosság volt. A vezéri vagy más magas méltóság viselője, a sátor hajdani lakója ruháit rézszegecsekkel gazdagon ki-

vert bőrládában tartotta, kedvelt fegyvereit a tartórudakra akasztotta. A világítást finoman díszített fémlapok között kihúzott pergamen lampion szolgáltatta. A tucoknak, a sátor körül felállított lófark-jelvényeknek méltóságjelző szerepük volt.

✍ Fehér Géza

Török napok Lentiben

Lentinek azon kívül, hogy csinos, rendezett, tiszta kisváros, más nevezetessége nincs. A város és a művelődési központ vezetősége elhatározta hát, hogy évenként megrendezik egy-egy nemzet napját, hogy kicsit megélénkítsék a városka életét.

Első alkalommal indiai napok voltak, az idén pedig május 12-13-án török napokat tartottak. Hogy miért pont török napokat? Megtudták ugyanis, hogy az elmúlt évben magyar-török kulturális csereegyezményt írtak alá, és úgy gondolták (naívan), hogy ennek keretében hivatalos fórumoktól is kapnak támogatást.

Ebben ugyan csalódniuk kellett, de a Magyar-Török Baráti Társaság — értsd ezen Gál Tímeát — kihúzta őket a bajból, így végül is az egész rendezvényt ő, és a helybeli "Sólyom László Művelődési Központ" igazgatóhelyettese, Pál Zoltán hozta tető alá. A török napokat egyébként az Omnibusz és a Márton Tours utazási irodák, valamint a Gonca Kft. is támogatta.

A rendezvény keretében május 12-én Ágoston Gábor történész, az MTBT elnökségi tagja tartott előadást: "Magyarország a török hódoltság korában" címmel. Este pedig "A földesúr" című török filmvígjátékot vetítettek a Dózsa Moziban.

Másnap délután a bécsi EKIN török folklóregyüttes műsorát tekinthették meg az érdeklődők. Sajnos az aranyat érő májusi eső meghiusította, hogy az együttes a szabadban lépjen fel, pedig ez két okból is előnyös lett volna: egyrészt mert bizonyára jóval többen nézik végig a műsort, másrészt pedig nem kellett volna megtapasztalnunk, hogy egyetlen dob és zuma micsoda hangerőt képes produkálni egy zárt teremben. A néptánc műsor után Balázs Judit az MTA Világgazdasági Kutatóintézet főmunkatársa tartott előadást "Törökország: egy regionális középhatalom körvonalazódik" címmel. A témát különösen aktuálissá teszi az, hogy a török és a magyar gazdaság fejlődése között sok hason-

lóság fedezhető fel. Ezért az előadás szövegét, bár lerövidített formában, alább leközöljük.

Az előadás után Bedia Çolak batikművész és Jale Vural festőművész kiállítását Kenan Tepe-delen, a budapesti török nagykövetség tanácsosa nyitotta meg, majd miután megcsodáltuk a remek munkákat, Gál Tímea mutatott be néhány szép diát Törökországról.

A rendezvénysorozat stílusosan török vacsorával zárult, amelyet egy ugyancsak Bécsből meghívott szakács, Yusuf Sümbültepe készített el nagy szakértelemmel. Ha az előadóterem nem is, de a vendéglő zsúfolásig megtelt, jelezve, hogy a török konyhának sok rajongója van. (A menü az alábbi volt: yayla çorbası, pilaf, kuru fasulye, firinda köfte, firinda tavuk, valamint saláták úm. cacık, piyaz és çoban salatası). Vacsora közben egy Törökországgal kapcsolatos szellemi totóval szórakoztatták a vendégeket.

✍ Puskás László

Törökország:

Egy regionális középhatalom körvonalazódik

Századunk elején, a szétesőben lévő Oszmán Birodalom a kapitulációk, a koncessziók és a nagymérvű eladósodás súlyos terheit hordozva, még az európai országok 100-150 évvel azelőtti állapotához képest

is behozhatatlannak látszó lemaradásban volt Európával szemben, ahol akkor már a kereskedelmi tőke expanziója, a manufaktúrák megjelenése készítette elő a talajt az ipari forradalom

és a nyomában kibontakozó iparosítás számára.

Az elmaradást behozandó, a Köztársaság kikiáltása után az ország gazdaságát az erőltetett iparosítás, a modernizáció húzó-

erejévé vált iparfejlesztés határozta meg. Történelmi léptékekkel mérve tehát megkétszerezve, csupán a XX. században, állami beavatkozásra indult meg és gyorsult fel az eredeti tőkefelhalmozás, és döntően az állami szektor tervszerű megteremtésén keresztül rakták le az ipar alapjait.

A fejlődés modellértékű, hiszen alig több, mint fél évszázad alatt járta be az ország azt a fejlődési utat, amelyet a nyugat-európai gazdaságok, társadalmak évszázadokon keresztül tettek meg. A századeleji, alig néhány embert foglalkoztató, élelmiszer feldolgozásra épülő kezdetleges ipar 2000-hez közeledve a fejlődés olyan stádiumába érkezett, hogy a fejlett nyugat-európai megmértetést is vállalva, bebozsájtást kér az Európai Unió tagországai közé.

Az első világháború, majd a függetlenségi háború során elszenvedett vér- és területi veszteség, lakosságcsere, valamint a kezdetleges ipar felmorzsolódása folytán a Török Köztársaság megszületésekor nem, vagy alig rendelkezett olyan erőforrásokkal, amelyek elindíthatták volna a gazdasági növekedést. Tudatos állami beavatkozással kellett tehát megkeresni azokat a forrásokat, amelyek a tőkeképződést, iparosítást szolgálhatták. Egyértelműnek látszott, hogy a gazdasági növekedés húzóereje kizárólag csak az ipar lehet. Ezt a felismerést tükrözte az a gazdaságpolitika, amely a gazdaság minden más szektorát a nemzeti ipar megteremtésének rendelte alá. A 20-as években megindult tudatos iparfejlesztési politika a harmincas években még nagyobb hangsúlyt kapott. A modell értelmében a tradicionális mezőgazdasági szektorok csökkennie kellett volna az ipar javára. E helyett azonban a magas népességszaporulat, a tőkehiány, az érté-

kesztési nehézségek, a szállítás, a közlekedés elégtelensége folytán a mezőgazdaság hagyományos szektora még tovább bővült. A földterület elaprózódott, és így a mezőgazdaság modernizálása nem mehetett végbe. Ez elindította a falusi elszegényedést.

A második világháború vége felé már mutatkoztak az erőteljes állami beavatkozás nyomán létrejövő gazdasági és szociális átrendeződés árnyoldalai is. Az iparfejlesztés terheit javarészt a mezőgazdaság hordozta. A jövedelemeloszlás átrendeződése a parasztságot igen hátrányos helyzetbe hozta.

A világgazdasági környezet megváltozása a hetvenes évek elején kritikus gazdasági és belpolitikai szakaszban érte Törökországot. Míg a hatvanas évek elején a meghirdetett importhelyettesítő gazdaságpolitika látszólag sikeres úton indult el, addig ennek feltételrendszerét a 70-es évek második felében már nem tudták biztosítani. Nem tudott megbirkózni a gazdaság az olajsokk következményeivel sem; a válságot követő világgazdasági átrendeződésből eredő kihívásokra, a belgazdaság összeomlására, csak a gazdaságpolitika teljes átértékelésével lehetett válaszolni.

Az 1980 után bekövetkezett világgazdasági nyitás, az exportexpanszió húzóerejére épített gazdasági koncepció megvalósítása váratlanul — közbülső felkészülési időszak nélkül — érte a török gazdaságot. Így az első év — 1980 — súlyos visszaesése után a gazdaság csak nagy áldozatok és elsősorban a belső kereslet visszafogása révén tudta a tervezett exportbővülést elérni.

A gazdaság liberalizálása ugyanakkor nem egyformán érintette a török társadalom különböző rétegeit. Az ár, amit a török társadalomnak a stabilizációért fizetnie kell, a jövedelemeloszlás

erőteljes átrendeződése volt. A vállalkozói és tőkejövedelmekhez képest ugyanis csökkentek a munkás és alkalmazotti jövedelmek, valamint az állami szektorban elérhető jövedelmek is csökkentek a magánszektorban megszerezhetőkhöz képest. Az exporttevékenység jövedelmezősége megnőtt a belföldre történő értékesítéssel szemben. Mindez felgyorsította a társadalmi polarizációt.

A török gazdaság megítélése még a szakemberek körében is rendkívül ellentmondásos. Hiszen az 1980-as évek elején meghirdetett modernizációs, illeszkedési politika nyomán születő eredmények miatt "sikersztóriának" tűnik, s jó néhány évig Törökországot a stabilizálás egyik mintaországának tekintették. Jóllehet, a világgazdasági nyitást követő több mint tíz évig a gazdaságra a hullámzó teljesítmény volt a jellemző: az egyes évek kiugró gazdasági eredményei átmenetileg elleplezték a gazdaság strukturális aránytalanságait, azt a látszatot keltve, hogy a fellendülés időszakait követő visszaesések ciklikus eredetűek és nem a gazdaság alapjaiban rejlenek.

Néhány év múltán azonban már a kivitel látványos bővülése sem tudta az importnövekedést elensúlyozni, úgyhogy az 1991-es évi több mint 8 milliárd dolláros kereskedelmi mérleghiány a rákövetkező évben 10 százalékkal nőtt, s az eddig ismert adatok alapján 1993-ra az export-import arány tovább romlott. A gazdaságpolitikusok többsége mégsem ítéli a helyzetet aggasztónak. Igaz, hogy az ország külföldi adósságállománya 1992-re már 56 milliárd dollárra növekedett az egy évvel korábbi 48,6 milliárdos szintről, de a gazdaság ma még meglehetősen biztonságban tudja teljesíteni a 30 százalékos adósságszolgálati kötelezettsé-

gét. (A megbízható adósok listáján Törökország megelőzi Magyarországot.)

Az ország devizatartalékai ugyanakkor rekordmagasságot értek el, így a gazdaságvezetést érő kritikák elsősorban a török gazdaság strukturális gyengeségére irányulnak, s mindenekelőtt az állami vállalatok állnak a támadások keresztútjében. Nem véletlenül, hiszen a gyorsan növekvő államháztartási kiadásoknak már több mint 25 százalékat emészt fel a gazdaságtalan állami vállalatok működtetése.

A beruházásokra pedig égetően szükség van, hiszen az ipar modernizálása, versenyképességének növelése elengedhetetlen feltétele a régóta áhított EK tagságnak. Az ország versenypozíciójának megtartása ma is életbevágóan fontos, minthogy jelenlegi kivitelének 53, ezen belül textilexportjának 75 százaléka irányul az EK piacaira, s a külföldről érkező befektetések 65 százaléka is e térségből származik.

Hogy Törökország a hosszú évtizedes társult tagból mikor válhat az EK teljes jogú tagjává, annak a gazdasági követelményeken túlmenően minden bizonnyal politikai feltételei is lesznek. Igaz, a Szovjetunió szétesését követően önállósult közép-ázsiai köztársaságok török orientációja felértékelte a két kontinensre is kiterjedő országot, s a török kormány és az üzleti körök minden eszközzel igyekeznek befolyásukat erősíteni s pozícióikat kiépíteni a térségben. Mindez Brüsszelt is arra készíti, hogy átértékelje viszonyát az európai választóvonal mentén kialakuló kapcsolatok alakításában kulcsországgá előlépett Törökországgal.

Törökország jelenlegi kül- és belpolitikáját ugyanakkor földrajzi helyzete, a térség új, formálódó geopolitikai arculata hatá-

rozza meg. Gazdasági nehézségei ellenére Törökország mégiscsak a térség kiemelkedően legfejlettebb országa, ezért gondosan kialakított külpolitikájában nem utolsó sorban stratégiai, gazdasági és kulturális potenciáljából adódó lehetőségeket próbálja kihasználni arra, hogy befolyását kiterjessze a Kaukázus, Közép-Ázsia, Közel-Kelet és a Balkán irányába is.

A gazdasági együttműködés terén reális lehetőségnek látszik egy "Török Nemzetközösség", vagy "Török Közös Piac" jellegű "Fekete-Tengeri Gazdasági Együttműködési Övezet" kiépítése. Ennek keretén belül ugyanis mód nyílna az áruforgalom kibővítésére, s a kölcsönös előnyök érvényesítésére. A gazdasági befolyáson túlmenően Törökország máris jelentős befolyásra tett szert az iszlám világban; ennek jelei már világosan mérhetők, a befolyási övezet pedig a Balkántól egészen Közép-Ázsiáig terjed.

Törökország még a vallási fundamentalizmus terén is bizonyos szempontból különleges helyet foglal el az iszlám világában. Hiszen az Iszlám Konferencia Szervezetéhez tartozó 51 állam közül egyedül Törökország belpolitikai berendezkedése tekinthető demokratikusnak. S bár a második világháború óta Törökország - szinte menetrendszerűen - tízévenként katonai hatalomátvételeket élt meg, ezek azonban nem vezettek hosszan tartó katonai diktatúrák kialakulásához.

Jogi és alkotmányos értelemben Törökország világi köztársaság. A „szent törvény” nem része a török jogrendszernek, még az olyan területeken sem mint a házasság vagy a válás. A világosság és a demokrácia közt nyilvánvaló kapcsolat áll fenn. Törökország sohasem volt gyarmat. A helyi politikai tényezőket nem befolyásolták függetlenségi törekvések, s így a

törökök tökéletesen tisztába vannak a függetlenség és a szabadság közti különbséggel. A sokáig idegen függőségben lévő országok viszont gyakran összekeverik e két fogalmat, ezekben a függetlenség megszerzése sokszor a szabadság elvesztését jelentette.

Törökország potenciálisan komoly geopolitikai felértékelődés előtt áll. Megnövekedett jelentősége az európai biztonsági rendszer kialakításában is. Irak kuvaszi inváziója, majd az azt követő Öböl-háború idején tanúsított magatartás egyértelmű elkötelezettsége az USA vezette koalíció mellett, tovább erősítette pozícióját a térségben és a NATO-n belül is.

A nyugathoz és a NATO-hoz fűződő kapcsolata fontos tényező lehet a közel-keleti térség stabilizálásában, hiszen a régió más nagyhatalmi ambíciókat tápláló országaival szemben éppen Törökország tölthet be kiegyensúlyozó szerepet. Hiszen itt a veszélyek már katonai dimenziókat is ölthetnek, miután a Törökországgal vallási téren és az érdekszféra kiterjesztése szempontjából potenciálisan szembenálló Irán birtokolja a Kazakisztántól megszerzett nagyszámú taktikai atomfegyverek jó részét. Az "első iszlám atomhatalom" előlépett Kazakisztán szerepe pedig döntő lehet a régió politikai elkötelezettségének kialakításában.

Az európai és a közel-keleti biztonság kialakítása szempontjából döntő lehet Törökország szerepe akkor, ha kettős feladatának egyidejűleg tud eleget tenni: stabilizáló erőként tud fellépni a Közel-Keleten és egyidejűleg egy szekuláris modell szerepét tudja betölteni a közép-ázsiai köztársaságok számára. Mindez Törökország regionális középhatalmi erővé formálódását sejteti.

✎ Balázs Judit

* RÖVID HÍREK * RÖVID HÍREK * RÖVID HÍREK * RÖVID HÍREK *

Elnökünk, Fehér Géza Fikri Sağlar török kulturális miniszter meghívására tizenöt napos tanulmányúton vett részt Ankarában és Isztambulban.

1994. április 6-án az Ankarai Egyetem Nyelv- és Történelem-Földrajz Karán „Magyar-török kapcsolatok; új kutatási feladatok” címen tartott török nyelvű, vetített képes előadást, majd a kar dékánjának oklevelét vette át. Április 7-én a Magyar-Török Baráti Társaság elnökeként a török társintézmény alapító elnökével, dr. Vecdet Erkun professzorral folytatott eredményes tárgyalást az együttműködésről. Megbeszélésükön hazánk ankarai nagykövete, Vásáry István is részt vett.

Április 8-án Isztambulban a Topkapu Szeráj Múzeum megnyitására 70. évfordulóján rendezett reprezentatív kiállítás, majd a Jildiz Szerájban az Újkori Múzeum ünnepélyes megnyitóján, ezeket követően pedig a kulturális miniszter két szűk körű fogadásán jelent meg.

Április 7-19. között a Topkapu Szeráj-, a Török és Iszlám-, a Régészeti-, valamint a Sadberk Hanım Múzeum miniatúra- és ötvösgyűjteményében végzett tudományos kutatást és anyaggyűjtést.

Egyidejűleg lehetőség nyílt arra is, hogy a Nagy Szulejmán kiállítás anyagát áttekinthesse és a katalógusi leírásokhoz az isztambuli nagy múzeumokban segítséget nyújtson.

Hazánkban járt 1994. május 28. és június 2. között a török Kulturális Minisztérium küldöttsége, amelynek feladata a Szulejmán emlékévi rendezvényeinek előkészítése volt. Megbeszélést folytattak a magyar Művelődési és Köznevelési Minisztérium illetékeseivel, a Műemléki Felügyelőség és építési kivitelező vállalkozások képviselőivel, valamint Szigetváron a helyi önkormányzattal a magyar-török barátsági emlékpark és a felállítandó Nagy Szulejmán szultán emlékmű létesítésének előkészítéséről. Az előkészítő munkák várhatóan július hónapban kezdődnek meg. Az avatásra szeptember elején kerül sor.

A programban előreláthatólag szerepel majd a Török Állami Népi Együttes budapesti fellépése is.

Az Aja Szófia közvetlen közelében, reprezentatív, történelmi környezetben szeretettel várja a Magyar-Török Baráti Társaság tagjait kedvezményes árakkal az AND Hotel.

Az AND étteremben kifogástalan a kiszolgálás és csodálatos kilátás nyílik a városra.

Cím: Yerebatan Cad. Cami Çikmazı No. 40.

Sultanahmet — Istanbul

Telefon: (90.212) 5120207, Fax: (90.212) 5123025

Tárlatulajdonos: Remzi Erbaş

A Bolgár Kulturális Intézet bensőséges ünnepély színhelye volt. A bolgár kulturális kapcsolatok több kiváló művelője vehette át azt az oklevelet, amelyet a Bolgár Köztársaság kulturális minisztere adományozott a magyar-bolgár szellemi kapcsolatok elmélyítéséért. Az oklevelet Veszelin Filev budapesti bolgár nagykövet és Georgi Krumov, a Bolgár Kulturális Intézet igazgatója adta át. Az ünnepélyen jelen volt dr. Alekszandar Gjurov, a magyar ügyek szakértője is.

A kitüntető oklevél szövege, amelyet elnökünk is megkapott, a következő:

„Bolgár Köztársaság Kulturális Minisztérium

Május 24. a bolgár kultúra és a szláv írásbeliség napja alkalmából

Dr. Ivajlo Znepolszki professzor kulturális miniszter tiszteletteljes üdvözlését nyújtja

íj. Fehér Géza úrnak.

Egyben köszönetet mond a bolgár kultúra terjesztése és a két nemzet közötti szellemi kapcsolatok elmélyítése körüli sok éves munkásságáért.

Szófia, 1994. május 24.

Ivajlo Znepolszki

Naciye Güngörmüş tudományos ösztöndíjas hungarológus fordítói tevékenységéért elnyerte a Füst Milán Fordítói Alapítvány ösztöndíját. Az ünnepélyes díjátadás 1994. június 28-án volt, amelyet a Televízió esti híradója is közvetített.

Az átadott oklevél szövege az alábbi:

„A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA FÜST MILÁN FORDÍTÓI ALAPÍTVÁNY KURATÓRIUMA

A magyar irodalom külföldi bemutatásában elért érdemeire tekintettel, további fordítói tevékenységének elősegítésére

Güngörmüş Naciye

Füst Milán ösztöndíjban részesíti.

Kelt Budapesten, 1994. 06. 28.

Szabolcsi Miklós a Kuratórium elnöke

Naciye Güngörmüş eddigi munkássága során az alábbi magyar műveket fordította török nyelvre: Kós Károly: Isztambul, Képes Géza: Kóbe vésett eposzok, Móricz Zsigmond: Árvácska, Nemere István: Amíg köztünk voltál.

Tervei közt szerepel egy elbeszélőgyűjtemény válogatása és török nyelvre való lefordítása.

Szakmai sikeréhez ezúton is gratulálunk.

A TÖRÖK FÜZETEK ezen száma

a

GONCA

Termelő és Kereskedelmi,

török sütőipari és török cukrászati termékeket előállító és forgalmazó Kft. (1143 Budapest, Gizella út 42-44.; tel./fax: (36) 1 25-13-294) támogatásával készült.

TÖRÖK FÜZETEK

A Magyar-Török Baráti Társaság időszaki lapja

Szerkesztőbizottság:

Dávid Géza, Puskás László, Szmlkó Györgyi, F.Tóth Tibor

Felkészítő szerkesztő: F. Tóth Tibor

Tervezés, tipográfia: Takács István

Levél cím: Szmlkó Györgyi 1361 Budapest, Pf. 6.

Fax: 117-94-53; 117-27-19

Terjeszti az MTBT díjmentesen, a tagjai részére.

HU ISSN 1217-6141